

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobců: a) F. E.
 b) S. A.
 zastoupeni advokátem Mgr. Farid Alizeyem
 sídlem Stodolní 834/7, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2019, č. j. OAM-494/ZA-ZA12-K10-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně a) podala jménem svým a jménem svého syna [žalobce b)] u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobcům neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně uvedla, že spolu se synem se obávají, že by jim, popřípadě manželu žalobkyně, mohla být v zemi původu způsobena vážná újma, a to buď ze strany bezpečnostních orgánů (Ministerstva pro zpravodajskou činnost a bezpečnost MOIS, respektive jeho příslušníka, pana M. B.), nebo ze strany justice (odsouzením k trestu smrti). Uvedená obava pramení z toho, že manžel žalobkyně měl intimní poměr s manželkou výše jmenovaného příslušníka MOIS, který to zjistil a rodinu žalobců pronásleduje a vyhrožuje jim pomstou. Manželovi žalobkyně a) dále hrozí trest smrti za mimomanželský poměr. Žalobkyně se mu nyní snaží za tento intimní poměr odpustit.
3. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem žalovaného, že své potíže s původcem tvrzeného výhružného jednání vyřešili tím, že se s manželem přestěhovali do Teheránu, neboť v novém místě bydliště již žádným konfrontacím a kontaktům ze strany dotyčného nečelili. Žalobkyně naopak vypověděla, že výhrůžky jsou stále aktuální, M. B. jí vyhrožuje znásilněním a vylitím kyseliny na obličej. Její manžel, který ze země prozatím neodcestoval, neboť neobdržel vízum, už asi třikrát změnil místo pobytu a musí se stále skrývat.
4. K tvrzení žalovaného, že měla učinit alespoň jeden pokus o nahlášení vyhrožování vůči své osobě a jejímu synovi kompetentním orgánům své země původu, žalobkyně namítla, že správní orgán se vůbec nezabýval otázkou nezávislosti kompetentních íránských orgánů. Tedy tím, zda by takové oznámení, jehož předmětem by bylo obvinění příslušníka Ministerstva pro zpravodajskou činnost a bezpečnost MOIS, vůbec bylo způsobilé zahájit skutečné vyšetřování a zejména přinést žalobcům skutečnou ochranu na území státu původu. Sporným je dle žalobkyně také závěr žalovaného, podle něž se žalobci mohou navrátit do jiných částí Íránu, kde mohou nalézt bezpečné útočiště.
5. Žalobkyně konečně také zpochybnila závěr žalovaného, že íránské státní orgány věnují neúspěšným žadatelům o azyl při jejich návratu do Íránu jen malou pozornost. Žalovaný neuvedl, z jakých konkrétních zdrojů čerpá tento závěr, napadené rozhodnut je tak v tomto bodě nepřezkoumatelné.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že je přesvědčen o správnosti vydaného správního rozhodnutí. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by žalobcům hrozila vážná újma ze strany íránských bezpečnostních orgánů. Podle žalovaného je nutné rozlišovat skutky jednotlivců, které jsou poháněné osobními zájmy, od skutků jednotlivců konajících ve jménu bezpečnostního sboru a v jeho pověření. V tomto konkrétním případě se jedná o první zmíněnou situaci. Činy M. B. tak není možno zaměňovat s činy bezpečnostního sboru, pro který pracoval či pracuje (žalobkyní jsou uváděny obě varianty). Neopodstatněná je také obava z možného trestu smrti. Žalobkyně během pohovoru uvedla, že pokud by situaci nahlásila na policii, jí osobně by nic nehrozilo.
7. Žalovaný dále zdůraznil, že žalobci bez potíží vycestovali ze země; o povolení k vycestování přitom žalobkyně musela oficiální úřady Íránu výslovně požádat. S vydáním povolení ale neměla žádný problém. Sama žalobkyně také vypověděla, že M. B. jí nevyhrožoval a ani o něm nic neslyšela v období tří měsíců, kdy se schovávala v Teheránu. Lze se tak opodstatněně domnívat, že přestěhování se v rámci Íránu pomůže celou situaci vyřešit. Zpochybněna nebyla ani povinnost žalobkyně obrátit se na

příslušné orgány Íránu. I kdyby údajný původce vyhrůzek byl členem bezpečnostního sboru (konkrétně zpravodajské služby), sama tato skutečnost ještě nutně neimplikuje to, že jeho konkrétní postavení v takovém sboru mu dává možnost zjišťovat si bydliště a pohyb všech Íránců. Dosavadní vývoj událostí, jak jej popsala žalobkyně, je s touto úvahou žalovaného v souladu. Nezdá se tak, že by M. B. disponoval pravomocemi, které by mohl využít k vypátrání nového bydliště žalobkyně v případě, že by se k přestěhování v rámci Íránu rozhodla. To dokazuje již zmíněný „klid“ ze strany původce vyhrůzek v období tří měsíců, po které se žalobkyně nacházela v Teheránu. Vše nasvědčuje tomu, že M. B. jedná jakožto soukromá osoba hnaná osobními pohnutkami, která pro své cíle nijak nevyužívá žádných speciálních pravomocí či dovedností. Takové možnosti pravděpodobně ani nemá k dispozici, žalobkyně tak má možnost řešit situaci například u policie, přestěhováním se nebo kombinací těchto dvou možností.

8. K námitce o nepřezkoumatelnosti tvrzení žalovaného, podle nějž neúspěšným žadatelům o azyl (bez politických vazeb) vracejícím se zpět do Íránu nevěnují iránské úřady žádnou zvláštní pozornost, žalovaný odkázal na oddíl 6 informace Ministerstva vnitra Velké Británie: Írán – nezákonné vycestování ze země.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. (žalobci sice původně požádali o nařízení jednání, později však tento požadavek vzali zpět).
10. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobci cestovali z Teheránu do Vídně dne 11. 10. 2018, stejný den z Vídně do ČR. Poté pokračovali autem do Německa. Dne 23. 5. 2019 byli na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (tzv. nařízení Dublin III), vráceni do ČR.
11. Jako důvod podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že její manžel měl intimní vztah s jinou ženou v Teheránu. Manžel této ženy poté začal vyhrožovat rodině žalobců smrtí. O pomoc policie nemohli požádat, neboť manžel žalobkyně spáchal také trestný čin.
12. Při pohovoru vedeném ve správním řízení žalobkyně podrobněji popsala, jakým způsobem se dozvěděla o nevěře svého manžela a jak na tuto skutečnost reagoval manžel ženy, s níž měl její manžel intimní poměr, pan M. B. Žalobkyně se synem nejprve před panem B. utekli z domu k tchánovi, pak k rodičům žalobkyně. Pan B. opakovaně vyhrožoval, že jim ublíží, aby se pomstil manželovi žalobkyně. Při cestě žalobkyně k lékaři se ji pan B. pokusil unést, kolemjdoucí lidé tomu ale zabránili. Pan B. žalobkyni při této příležitosti řekl, že příště už se jí nepodaří utéct. Dále vyhrožoval, že se pomstí jejímu manželovi tím, že ji znásilní, případně zabije jejich syna. K tomuto incidentu došlo v létě roku 2018, poté se žalobkyně rozhodla odjet z Íránu.
13. Spolu s manželem se poté asi tři měsíce skrývali v Teheránu, u známého jejího tchána. Žalobci získali vízum, avšak manželova žádost byla zamítnuta. Během tohoto období je pan B. nekontaktoval, ani s vycestováním ze země neměli problémy. Manžel žalobkyně,

který zůstal v Íránu, se ale musí nadále skrývat, asi třikrát již změnil místo pobytu. Žalobkyně ví od svého manžela a od tchána, že výhružky pana B. jsou stále aktuální, hrozí jí znásilněním a vylitím kyseliny na obličej. Žalobkyně se v Íránu neobrátila na policii, neboť nechtěla vystavit v nebezpečí svého manžela. Za nemanželský poměr by mu totiž hrozil trest smrti. Dalším důvodem je, že pan B. byl voják nebo důstojník a pracoval pro organizaci Etlaat. Žalobci se nemohli ani přestěhovat v rámci Íránu na jiné místo. Na jiném místě by bylo nutné přihlásit syna do školy a pan B. by se díky své práci dozvěděl, kde jsou.

14. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že obavy žalobkyně nelze podřadit pod § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkynin popisované potíže nemají žádnou spojitost s rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině či zastáváním určitých politických názorů. Jedná se v zásadě o kriminální jednání dotyčného muže (M. B.), jehož motivem je pomsta a vyřizování si osobních účtů.
15. Žalovaný dále neshledal, že by žalobci byli v Íránu vystaveni skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy. Žalobci se mohou vrátit do jiné části Íránu, kde mohou nalézt bezpečné útočiště. Žalobkyně s manželem své potíže s původcem tvrzeného výhružného jednání *de facto* vyřešili tím, že se přestěhovali do Teheránu – zde již k žádné konfrontaci ani kontaktům ze strany pana B. nedošlo. Také manžel žalobkyně dosud žije v Íránu a s panem B. již znovu nepřišel do styku. Žalobkyně pouze vágně uvedla, že si myslí, že její manžel má v Íránu nějaké problémy. Uvedené tvrzení ale nepodložila žádnými konkrétními skutkovými okolnostmi. Žalobci dále vycestovali z vlasti přes mezinárodní letiště na cestovní doklad vydaný oficiálními úřady, aniž by to dotyčný původce výhružek, který má být příslušníkem Ministerstva pro zpravodajskou činnost MOIS (tj. Ettelá'at/VEVAK), zjistil. Žalobci museli požádat íránské úřady o povolení pro vycestování do zahraničí, jak vyplývá z podkladů shromážděných žalovaným. Přitom Ministerstvo pro zpravodajskou činnost má dle těchto podkladů pravomoc vydat zákaz vycestování. Obavy, že pan B. by se mohl dozvědět, kde se rodina žalobců nachází, proto žalovaný označil za spekulativní. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že žalobci se vůbec neobrátili o pomoc na státní orgány své vlasti. Zdůvodnění žalobkyně, že nechtěla vystavit nebezpečí svého manžela, neobstojí. Žalobkyně nemusela státním orgánům odkrývat skutečnou podstatu trestného činu, kterého se dopustil její manžel. Není pravděpodobné, že by mohlo být cokoliv odhaleno, neboť ani samotný původce výhružek předmětný čin evidentně neoznámil.
16. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
17. Krajský soud konstatuje, že žalobkyně netvrdila, že by se jakkoli politicky projevovala či angažovala, a byla z tohoto důvodu pronásledována. Stejně tak žalobkyně neuváděla, že by měla ve vlasti problémy z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo

příslušnosti k určité sociální skupině. Žalobkyně pouze tvrdila, že jí a jejímu synovi vyhrožuje pan M. B., který se chce pomstít jejímu manželovi za to, že měl intimní poměr s jeho manželkou. Tato skutečnost však nemůže být azylově relevantním důvodem pronásledování, neboť ji nelze podřadit pod důvody pronásledování uvedené v § 12 zákona o azylu.

18. Žalobci tedy nesplňují podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
19. Důvody svědčící pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 zákona o azylu nebyly v řízení zjištěny ani nebyly žalobkyní tvrzeny.
20. Žalovaný se zabýval i otázkou případného udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Na tento druh azylu není právní nárok, jeho udělení je záležitostí správního uvážení žalovaného a podléhá jen omezenému přezkumu potud, pokud nevybočuje z mezí správního uvážení a je řádně odůvodněno. Žádnou z těchto okolností krajský soud v dané věci neshledal.
21. Žalobkyně se dovolává především toho, aby jí a jejímu synovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
22. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
23. Krajský soud se plně ztotožňuje se závěry, ke kterým dospěl žalovaný při hodnocení otázky, zda by žalobcům v případě návratu do Íránu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy.
24. Při posuzování, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, se používá tzv. test „reálného nebezpečí“. „Reálným nebezpečím“ nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací žadatele dojde k nežádoucímu následku, takže žadatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Jedná se tak o přísnější standard než v případě tzv. testu „přiměřené pravděpodobnosti“, který je užíván při posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82).
25. Pokud jde o žalobkyní uváděné obavy z pana B., nutno předně uvést, že pan B. žalobcům

sice (dle jejich tvrzení) opakovaně vyhrožuje, avšak k jediné skutečně fyzické konfrontaci mezi nimi došlo v létě 2018, kdy se pan B. pokusil žalobkyni unést. Jinak zůstávají jeho aktivity toliko v rovině výhrůžek. Soud považuje za příhodný také poukaz žalovaného na skutečnost, že manžel žalobkyně nadále žije v Íránu a dosud se mu nic nepříhodovalo. Přitom lze předpokládat, že pokud by pan B. byl skutečně velmi motivovaný se mu pomstít, tak by v nepřítomnosti žalobkyně a jejího syna upřel svůj zájem na něj (ostatně byl to právě manžel žalobkyně, jehož poměr s manželkou pana B. stál na počátku všeho dění). Skutečnost, že se manželovi žalobkyně dosud nic nepříhodovalo, může mít dvojí vysvětlení: buď již z pana B. s postupem času vyprchal hněv, anebo postavení pana B. není natolik mocné, jak se domnívá žalobkyně. Patrně není v možnostech žalovaného, a zcela jistě to není v možnostech soudu, s jistotou ověřit, zda pan B. skutečně je příslušníkem Ministerstva pro zpravodajskou činnost MOIS, případně jaká je jeho pozice v dané zpravodajské službě. Nicméně pokud by pan B. opravdu zastával nějaké významnější postavení v rámci Ministerstva pro zpravodajskou činnost MOIS a byl by ochoten a schopen tohoto postavení využít proti žalobkyni či jejímu manželovi, pak se soudu jeví jako málo pravděpodobné, že by tak dosud neučinil. Například tím způsobem, že by žalobkyni a jejímu synovi znemožnil vycestování z Íránu (žalobci museli požádat íránské úřady o povolení k vycestování do zahraničí, přičemž Ministerstvo pro zpravodajskou činnost má pravomoc vydat zákaz vycestování ze země pro konkrétní íránské občany).

26. Soud souhlasí také s úvahou žalovaného, že žalobci se mohou po návratu do Íránu přestěhovat do jiné části země, případně požádat o pomoc příslušné íránské orgány veřejné moci. Žalobkyně by přitom nemusela státním orgánům odhalit skutečnou podstatu trestného činu, kterého se dopustil její manžel. Výjimečně sice mohou nastat i situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby podmínka nemožnosti ochrany vlastní země mohla být považována za splněnou (viz např. rozsudky ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129, a ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009 – 51). Nic však nesvědčí tomu, že by právě taková výjimečná situace nastala v nyní posuzované věci.
27. Nedůvodná je také obava žalobkyně z odsouzení k trestu smrti. V (nepříliš pravděpodobném) případě, že by se příslušné íránské orgány veřejné moci dozvěděly o mimomanželském poměru manžela žalobkyně, by trestněprávní sankce hrozila pouze manželovi žalobkyně, nikoliv žalobcům.
28. Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, podle níž je nepřezkoumatelný závěr žalovaného, že íránské státní orgány věnují neúspěšným žadatelům o azyl při jejich návratu do Íránu jen malou pozornost. Tento závěr má oporu v informaci Ministerstva vnitra Velké Británie: Írán – nezákonné vycestování ze země, která je součástí správního spisu a představuje jeden z podkladů, z nichž vychází rozhodnutí žalovaného. V oddílu 6 uvedené informace je, kromě jiného, citovaná zpráva australského ministerstva zahraničních věcí a obchodu: *„Podle mezinárodních pozorovatelů věnují íránské státní orgány neúspěšným žadatelům o azyl při jejich návratu do Íránu jen malou pozornost. Íránci opouštějí tuto zemi ve velkých počtech od revoluce v roce 1979 a státní orgány akceptují, že mnoho lidí se snaží žít a pracovat v zahraničí (...) íránské orgány mají jen malý zájem stíhat neúspěšné žadatele o azyl kvůli aktivitám prováděným mimo Írán, mimo jiné i v souvislosti se žádostmi zdůvodňovanými potřebou ochrany.“* Výjimku představují osoby, které jsou již veřejně známé, například političtí aktivisté, což se však žalobců netýká.

29. Krajský soud z uvedených důvodů neshledal existenci reálného nebezpečí, že by žalobcům byla v případě návratu do Íránu způsobena vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.
30. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; žalobkyně se ostatně takových skutečností ani nedovolávala a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.
31. Krajský soud závěrem konstatuje, že žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a srozumitelně popsal v odůvodnění rozhodnutí, vše v kontextu s výpovědí a argumenty žalobkyně. Srozumitelně pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

32. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
33. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
34. O odměně soudem ustanoveného zástupce žalobců soud rozhodne samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu, § a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. prosince 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce